

2. Гумінська О.О. Уроки музики в загальноосвітній школі: Методичний посібник / О.О. Гумінська - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2007, с.135.

3. Рагозіна В. Особливості методики розвитку творчих здібностей молодших школярів / В. Рагозіна - Мистецтво та освіта. - 2014. - № 5. - С. 5 - 8.

УДК 81'342.9:81'342.1:37.016:81-028.31(043.2)

ВІННИКОВА Я.Б., БАРНА Х.В.
Мукачівський державний університет

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ПРОСОДІЇ ЯК ІНТОНАЦІЙНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ

Поняттями *«просодія»*, *«просодема»*, *«просодичний»* гуманітарне знання оперує ще з часів розквіту давньогрецьких ораторських та риторичних шкіл [2, с.18].

У словнику В.І. Даля: «Просодія (у перекладі з грецької) – складонаголос, правильна вимова довгих та коротких складів мови, співучість» [3].

Грунтовним є термін *«просодія»* і для музикантів, які пов'язують його з поняттям музичної інтонації (Б.В. Асаф'єв, В.О. Богородський, В.П. Мороз та ін.) [3].

У системі сучасних наук аналізуються різні аспекти мовленнєвої просодії. Так, у філософії (В.Б. Бірюков, Н.І. Дьомін, Б. Кроче) просодію розуміють як категорію *«міри»*, у фізіології та медицині (М.О. Бернштейн, В.М. Бехтерєв, М.Б. Кроль, О.О. Ухтомський та ін.) – у синонімічному ряді з поняттям *«динамічний»*. В акустиці використання об'єктивних інструментальних методів дослідження дає можливість трактувати просодію як взаємопов'язані зміни частоти основного тону та інтенсивності, яка розгортається у часі [1].

Термін *«просодика»* зазвичай застосовується в лінгвістиці під час вивчення фонаційних характеристик голосу і порівняльної акцентуації близьких мов та позначає складонаголос. Термін *«просодія»* є тотожним, але трактується в більш широкому розумінні. На думку М.І. Жинкіна, просодія є найвищим рівнем мовлення, саме просодичне оформлення тексту забезпечує семантико-синтаксичні завдання мовленнєвого висловлювання [4].

Під просодичною організацією мовлення розуміється сукупність звукових засобів, що оформлюють послідовність сегментних одиниць: слова, синтагми, висловлювання. М.І. Жинкін, розглядаючи просодичну організацію мовлення, наголошував на тому, що *«натуральна форма організації мовлення – звукова. Звук як функція часу змінюється за параметрами: тривалості, основної сили та висоти»* [4]. Керування цими параметрами у процесі мовлення дослідник називає просодією, а сукупність цих параметрів, які реалізуються, – інтонацією.

У логопедії термін *«просодичний»* відноситься до позначення явищ висоти, тривалості, сили тощо.

Найбільш вдалим для дослідження складових просодичної сторони мовлення є визначення емоційної та інтонаційної виразності мовлення, висоти і сили мовленнєвого голосу, мелодійності, темпу, ритму, наголосу, чіткої дикції.

Дослідження просодичних характеристик усного мовлення свідчать про те, що:

1) просодія – це ознака, яка притаманна усному мовленню, не має безпосередньо сприйнятого мовного значення, є лише частиною мовного знака;

2) просодія притаманна мові також як своєрідна ритміко-мелодійна (звукова) канва, різна в різних мовах;

3) просодія особливо суттєва для віршованого мовлення як матеріал художньої виразності та образотворчості, слугує одним з індикаторів психічного та фізіологічного стану людини не впливає на смисловий зміст;

4) артикуляційно просодія є функцією основного коливання голосових зв'язок в абсолютному вираженні;

5) фонологічно просодія є функціональною ознакою, розрізняє склади та фонетичні слова, тобто є однією з розрізнявальних ознак мови.

Отже, проаналізувавши ми дійшли висновку про те, що система просодії є складним структурним комплексом компонентів, який виконує функції цілісного оформлення висловлювання.

Література

1. Александрова Л. Ю. Гармонизация просодических возможностей как профессионально значимого качества студентов дефектологов [Электронный ресурс] / Л.Ю. Александрова // Тезисы к докладу на II Всероссийских педагогических чтениях по вопросам коррекционной педагогики и специальной психологии, (7–8 ноября 2008 г.). – Режим доступа : http://www.tc-sfera.ru/public/index.php?ELEMENT_ID=8344

2. Артемов В. А. Психология речевой интонации. Интонация и просодия : лекции к спецкурсу / В. А. Артемов ; Московский гос. пед. ин-т иностранных языков им. Мориса Тореза. – М., 1976. – Ч. 1. – 76 с.

3. Даль В. И. Толковый словарь живого великого русского языка [Электронный ресурс] / В. И. Даль.– Режим доступа : <http://www.dict.t-mm.ru/all/procodiya.html>

4. Жинкин Н. И. Механизмы речи / Н. И. Жинкин. – М. : Академ. пед. наук РСФСР, 1958. – 370 с.

УДК 159.955.4:[005.336.2:373.2.011.3-051]

ВОРОНОВА О.Ю.

Мукачівського державного університету

РЕФЛЕКСИВНИЙ АСПЕКТ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ

Існує думка, що найважливішою умовою розвитку професіоналізму педагога, важливим чинником ефективності його педагогічної діяльності є налаштованість (готовність) педагога на постійний «зворотний зв'язок», його вміння інтерпретувати отриману інформацію з позиції учня, оцінювати результативність і доцільність педагогічних рішень, які він приймає, правильність підходів до проблемних ситуацій тощо.

Розглядаючи професійну рефлексію як рефлексивну сторону самосвідомості; як розумовий процес, орієнтований на внутрішнє «Я», вчені як О. Г. Асмолов, Б. С. Братусь, А. В. Мудрик, В. П. Зінченко, І. Б. Котова та інші вказують на те, що професійна рефлексія стимулює психічну й інтелектуальну

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>